

Za zadovoljevanje večine skupnostnih potreb narodu zadostuje lastna državna oblast. Za zadovoljevanje nekaterih širših potreb, ki niso kulturno specifične, stopajo narodi v medsebojno pogodbeno povezavo, v smislu katere nastajajo skupne večnarodne zveze in ustanove, katerih pristojnosti, sestava in poslovanje se razvijajo v pogodbeno določenih okvirih.

Ciril A. Zebot

**slovenska
DRŽAVA**

FOR A FREE SLOVENIA

LIBRARY
1097/1979

Novejši družbeni in politični razvoj v Jugoslaviji se giblje v smeri naraščajočega pritiska za uveljavljanje izvorne suverenosti re publik. Pritisak v tej smeri je zaradi izrazitih kulturnih posebnosti ter kričnega gospodarskega izkoriščanja in zaposlavljanja posebnostno močan in vztrajen v Sloveniji. Ta razvoj narekuje tudi Slovincem v svetu, da podprejo novo slovensko državno in demokratično uveljavljanje.

Ciril A. Zebot

LETNIK XXVII — VOLUME XXVII

Februar 1976

Published monthly by: Slovenian National Federation of Canada, 646 Euclid Ave. Toronto, Ont. Canada.

Številka 2 — Number 2

DOBER SKLEP ZA NOVO LETO

Cikaški dopisnik rubrike "Iz pod zvonca Sv. Stefana in okolice" v Ameriški domovini, je svoj novoletni dopis 6. januarja zaključil z naslednjim pripočilom:

"Ko si vstopil v novo leto 1976, kak dober sklep si napravil - Jaz bi ti svetoval: 1) da se povsod zavedaš, da si Slovenec in boš že zato hodil k slovenski maši. 2) Če nimaš, naroči si "Ameriško Domovino", verski mesečnik "Ave Mario". Tudi "Slovensko Državo" priporočam. Geslo za novo leto bodi: Ohranjajmo slovensko skupnost, slovensko faro, pomagajmo pri slovenski sobotni šoli. Udeležujmo se slovenskih prireditev".

Dr. Anton Tautscher umrl

Iz Gradca je prispela vest, da je umrl dr. Anton Tautscher, redni profesor graške univerze v pokljuju. Predaval je finančne vede. Bil je tudi zelo plodovit avtor in je izdal vrsto knjig iz ekonomske vede v Avstriji in Nemčiji. Več njegovih znanstvenih del je bilo posvečeno zadružništvu in je bil tudi član Zadržnega inštituta na dunajski univerzi. Po vojni je monogo pripomogel, da so mogli slovenski študentje-begunci nadaljevati študije na graški univerzi. Tudi njegova žena je bila zelo aktivna v katoliških organizacijah, ki so skušale olajšati življenje beguncem. Dr. Tautscher je doživel izjemno čast, da je bil dvakrat rektor graške univerze. Zavedal se je, da je bil v sorodstvu s slovenskimi Tautscherji. Naj počiva v miru!

Pastoralno družboslovje v Sloveniji

Jože Krošl, avtor knjige "Pastoralna sociologija", poroča v 9-10 številki revije "Cerkev in sedanjem svetu" o poudarku, ki ga je dala študiju pastoralne sociologije škofovska konferenca škofov Jugoslavije. Vendar je po njegovem mnenju za študij pastoralne sociologije premalo poskrbljeno:

"Pastoralna sociologija se more pri nas študirati le na naših teoloških fakultetah in visokih bogoslovnih šolah, kjer sta v okviru pastoralne teologije za ta študij določeni dve uri tedensko in sicer v poletnem semestru VI. letnika..... Študij pastoralne sociologije je po sedanjem študijskem redu na naših fakultetah tako kratek, obsega okoli 22 ur, da ne more nuditi najnujnejšega znanja iz te vede, potrebnega za pastoralno-sociološko delo".

Ker je za uspešen študij pastoralne sociologije potrebna podlaga občne sociologije in pa posebne sociologije vere predlaga Krošl kot idealno rešitev: "Studij pastoralne sociologije naj bi torej pri nas... trajal tri semestre, tedensko najmanj po 2uri. V prvem semestru bi bila predavanja iz občne sociologije, v drugem iz sociologije religije, v tretjem pa iz pastoralne sociologije". Krošl je dovolj realist, da ve, da do take preorganizacije še ne bo prišlo kmalu. Zato predlaga organizacijo posebnih seminarjev, študijskih krožkov kot tudi izbravo verskih revij. In tudi v tem primeru ostane še nereseno vprašanje, kje dobiti potrebne strokovnjake.

PO DRUGI KONFERENCI KANADSKEGA POSVETOVALNEGA SVETA ZA VEČKULTURNOST

(13.-15. FEBRUARJA V OTTAWI)

Po uradni formulaciji vladne politike glede na raznolikost Kanade, ki je postala pereče notranje vprašanje zlasti po tih revoluciji in porastu nacionalizma v provinci Quebec, je bil ustanovljen Canadian Consultative Council on Multiculturalism (CCCM-Kanadski posvetovalni svet za večkulturnost) kot posvetovalni organ ministra, ki je odgovoren za izvedbo tega programa.

V izjavi v zbornici - 1971 je predsednik vlade Pierre E. Trudeau opredelil štiri cilje novega programa:

1. podpirati v okviru razpoložljivih sredstev vse kulturne skupine v Kanadi, ki dokažejo, da žele ohraniti lastno svojost, jo razvijati ter obogatiti Kanado;

2. podpirati vse kulturne skupine, da bodo mogle premagati vse ovire do polne soudeležbe v kanadski družbi;

3. vzpodbujati ustvarjalna srečanja in izmenjavo med vsemi kulturnimi skupinami v Kanadi;

4. podpirati priseljence, da bodo obvladali vsaj enega izmed uradnih jezikov, kar jim bo omogočilo polno soudeležbo v kanadski družbi.

Posvetovalni svet z nekaj nad 100 člani je imel prvi kongres 1. 1973, na katerem je sprejel program, ki ga je predložil kot svoj nasvet vladi v uredništvu.

Vkljub vsem poizkusom razložit program zlasti Kanadčanom britanskega in francoskega porekla in kljub temu, da so ga sprejeli ter odobrile vse politične stranke, so ga nekateri oblikovalci javnega mnenja in tudi večje skupine med obema navedenima skupinama odklanjali.

NASPROTNIKI IMAJO BESEDO

Izvršni svet posvetovalnega sveta se je zato odločil, da bo organiziral drugo konferenco o večkulturnosti tako, da bo dal priložnost nasprotnikom programa uradne dvojezičnosti in večkulturnosti opredeliti svoje stališče ter se soočiti s tistimi, ki sprejemajo ta program in ga skušajo uveljaviti. Konferenco so hoteli tudi uporabiti, da bi seznanili javnost z dvema obširnima študijama, ki jih je financirala vlada. Prva študija je preučevala mnenje Kanadčanov etničnih skupin, kako je njihovo stališče glede rabe neuradnih jezikov v Kanadi, druga pa, kako stališče zavzemajo Kanadčani do vladnega programa samega.

PET GLAV — PET MNENJ

Na večernem zasedanju v petek je podalo svoje razumevanje večkulturnosti pet oseb. Federalna poslanka Monique Begin (parlamentarna tajnica zunanjega ministra je zagovarjala vladno stališče. Po njenem mnenju ni notranjega nasprotja med dvojezičnostjo in večkulturnostjo. Program je uresničljiv, čeprav ne brez težav. Treba je rešiti dvojezičnost in občutek varnosti z odpravo revščine ter ohraniti kulturno raznolikost.

ter ga večkrat v svoji lastni iznakaženi obliki — razlagali ali kot izpodkopavanje državne enotnosti ali kot orgazanje francoskega dela Kanade.

Vlada, ki je prvotno poudarila važnost programa s tem, da je imenovala za njegovo upravo posebnega ministra dr. Haidasza (ki je sam poljskega porekla), je pozneje povzročila sama nekoliko dvoma v resnost programa, ko je pri reorganizaciji vlade predsednik vlade odpravil upravno samostojnost programa in ga podredil ministru za delo Johnu Munroju. Se več ne zaupanja v resnost programa je povzročil intervju ministra za delo v septembru 1975 v torontskem dnevniku Globe and Mail, v katerem je ta izjavil, da bo prešlo v bodoče težišče programa na preprečevanje trenj med različnimi skupinami, ki so se začela pojavljati v večji meri zlasti v kanadskih mestih in ki so imela mnogokrat rasni značaj. Zaradi razburjenja, ki ga je povzročil intervju zlasti med etničnimi skupinami, je minister obiskal prireditve večih zlasti številnejših skupin in jim skušal razložiti, da je večkulturni program še vedno vladni program (eden redkih, ki mu zadnja vladna štednja ni znižala predračunskih postavk; vendar je treba tudi omeniti, da krediti niso bili visoki) in da bo vlada zmanjšala podporo zgolj folklornim prireditvam ter porabila denar v večji meri za programe, ki pospešujejo medsebojno spoznavanje skupin ter take, ki skušajo zmanjšati trenja ter predsojke med njimi.

Zanimanje za konferenco je bilo toliko, da so morali odkloniti prijavnice mnogih, ki so bili pripravljeni priti na lastne stroške, ker je bila kapaciteta konferenčnih prostorov omejena.

Konferenca je bila pod pokroviteljstvom zastopnika kraljice Julesa Legera, ki se je udeležil osebno z gospo Leger prvega zasedanja v petek zvečer, 13. februarja. Konferenci je postal pozdravno pismo predsednik Trudeau. Pismo objavljamo desno ob robu v izvorniku. Udeleženci so dobili besedilo glavnih referatov ale že pred konferenco na dom ali pa pred konferenco samo v Ottawi.

Povod za konferenco je bil senator Eugene Forsey. Poudaril je nekatera dejstva, ki kažejo na velik vpliv angleškega elementa v Kanadi. Ta tudi v bodočnosti verjetno ne bo dosti manjši: jezik, pravo, politični sistem. Sledila sta dva profesorja, ki sta prispevala obsežne razprave (eden 34, drugi 67 tipkanih strani). Prof. Nathan Keyfitz (Harvard) je naslovil svoje predavanje "Kako gledajo potomci angleških govornikov govornike drugih jezikov in njih naslednike", prof. Howard Palmer (Calgary), pa: "Rezervirani gostitelji anglo-kanadski pogledi na večkulturnost

SLOVENSKI RADIJSKI PLESALCI V CHICAGU

vodstvom ge. Corinne Leskovar so imeli svoj prvi nastop na proslavi 25 letnice slovenski radijskih oddaj v Chicagu zadnje jesen. Od takrat so imeli že dva zelo uspešna televizijska programa in več nastopov pred mednarodnim občinstvom. Sedaj se pripravljajo za nastop na dobrodelnem plesu v korist osrednje slovenske nasebine, na pustno soboto dne 28. februarja, 1976 v veliki svetoštetfanski dvorani. (Mardi Gras Festival, Heart of Chicago Community Council). Za to priložnost bodo dekleta v večernih oblekah trobarvnice s simbolično predstavo slovenske in ameriške zastave v počastitev ameriške 200 letnice.

prvotnih prebivalcev Kanade, od katerih se moremo mnogo naučiti (odnos do narave, do izrabe naravnih virov, ljubezni, itd).

Avtor in žurnalist Arnold Edinborough je opozoril, da je bila večkulturnost zgodovinsko dejstvo v Kanadi dolgo pred razglasitvijo uradne politike. Večkulturnost je treba razumeti kot kulturno, ne pa kot politično ali družbeno manjšino. Ne smemo se ozirati v preteklost, marveč se usmerjati v bodočnost. Večkulturnost bi bilo treba zagotoviti tudi z ustavo. V kanadski družbi sta dve sili, ki nas razdvajata: vera in jezik.

Casnikar torontskega Suna Douglas Fisher se je izjavil za asimilacijo. Zanj je asimilacija naravna in nujna, če hočemo ohraniti enotno Kanado. Ze

FRANKOFONSKO STALIŠČE

Sobotno dopoldne je bilo dano na razpolago francoskemu elementu v Kanadi, da razloži svoje pojmovanje večkulturnosti. Govorili so duhovnik Leger Comeau (St. Anne's College Nova Skotska), prof. Robert Painchaud (Winnipeg), ter nadomestnik, ki je podal mnenja sociologa Guay Roeherja (Montreal), zaradi boleznii ni mogel biti osebno navzoč).

Leger Comeau je izjavil, da vidi večina Francozov izven Quebeca vladno politiko kot ogrožanje njihovega položaja v Kanadi. Po njihovem pojmovanju je in mora biti Kanada dvojezična in dvo kulturna država in federalna vlada je dolžna, da prepreči asimilacijo Francozov v provinciah izven Quebeca. Šele, ko bo dvojezičnost zagotovljena na celotnem področju Kanade, bo nastopil čas za program večkulturnosti.

ANGLOFONSKO STALIŠČE

Prvi govornik popoldanskega zasedanja je bil senator Eugene Forsey. Poudaril je nekatera dejstva, ki kažejo na velik vpliv angleškega elementa v Kanadi. Ta tudi v bodočnosti verjetno ne bo dosti manjši: jezik, pravo, politični sistem. Sledila sta dva profesorja, ki sta prispevala obsežne razprave (eden 34, drugi 67 tipkanih strani). Prof. Nathan Keyfitz (Harvard) je naslovil svoje predavanje "Kako gledajo potomci angleških govornikov govornike drugih jezikov in njih naslednike", prof. Howard Palmer (Calgary), pa: "Rezervirani gostitelji anglo-kanadski pogledi na večkulturnost

Stoje od leve na desno: Barbara Remec, Naomi Trinko, Cynthia Kranjec, Tonček Leskovar, Lily Marcic, Edi Burjek, Adrienne Amon, Frank Markosek, Gloria Brezrach, Andrej Remec, Joyce Matkovich, Mike Smith, Tony Zajec, Clara Krainik and Zvonka Rozman; v prvi vrsti: Julie Kacin, Donna Henelly, Vincento Rigler, Cyril in Stane Kastelic, Heri Simrayh, Sonja Kocinec in Magma Simrayh.

dvojezičnost ustvarja dovolj težav, ki jih ni treba še povečevati z večkulturnostjo.

Predsednik parlamentarne tiskovne galerije in istočasno lasnik mnogih dnevnikov širom Kanade Charles Lynch je označil vladno politiko kot drobne etničnim skupinam. Po njegovem mnanju pomeni večkulturnost poostitev težav s Francozi v državi.

V debati, ki je sledila tem izjavam, je večina zavračala zlasti stališča Fisherja in Lyncha. Zastopnica Sveta prvotnih prebivalcev Kanade pa je ironično izrekla dobrodoščilo vsem priseljencom v Kanadi, kar pomeni tudi Angležem in Francoze.

Prof. Painchaud, ki sam zagovarja večkulturnost, je prikazal položaj Francozov v zapadnih provinciah, ki daje do neke mere razumeti na splošno odklonilno stališče do večkulturnosti in vztrajanje na dvojezičnosti kot pogoj za eventualno poznejšo večkulturnost.

Sestavek prof. Roeherja očita politiki večkulturnosti, da je odzela dvojezičnosti kulturno vsebino, ker je ponizala jezik zgolj na občevalno sredstvo. Po njegovem mnenju ni mogoče graditi državne edinstva na večih kulturah. Za Francoze v Kanadi je večkulturnost korak nazaj.

V debati so govorniki naglašali, da priznavajo vse etnične skupine dvojezičnost za uradno jezika ter da se dvojezičnost in večkulturnost medsebojno podpirata, ne pa izključujeta.

sprejeti eden ali drugi uradni jezik.

V debati je prof. Rudnický opozoril na svoj nekdajšij predlog, naj bi dala Kanada tudi nekaterim drugim jezikom v predelih države, kjer je ta ali ona etnična skupina močno zastopana, značaj, uradno priznanega jezika. Zastopnik Estoncev pa je poudaril, da je

za nekatere etnične manjšine ohranitev jezika in kulture še posebno važna, ker niti njihov jezik niti njih kultura nimata možnosti svobodnega razvoja v matični deželi. Te kulture se morajo ohraniti v svobodnih državah do dobe, ko bodo zasužnjeni narodi zopet svobodno zadihali na lastni zemlji.

VLADNA POLITIKA SE NI SPREMENILA

Pri večernem banketu je predstavil ministra Munroja, ki je sedaj odgovoren za program večkulturnosti, prejšnji minister, poslanec dr. Haidasz. Minister Munro je ponovno poudaril, da je večkulturnost še vedno vladni program. Kar se je v zadnjem času spremenilo, je samo to, da se je premaknilo težišče med 4 točkami programa, ki jih je opredelil 1. 1971 Trudeau. Vlada je še vedno mnenja, da se dvojezičnost in večkulturnost medsebojno podpirata in da je ta program za vse Kanadčane. Zaradi dejanskega stanja, ki so ga deloma odkrile tudi obsežne študije, bo program dal več poudarka na drugo in tretjo točko — podiranje kulturnih ovir in pospeševanje kulturnih izmenjav. Konkretno: več zgodovin etničnih skupin v Kanadi je pripravljenih za

tisk. Treba jih je objaviti v poljudni obliki. Sole jih morajo izrabiti, da se bodo popravile enostranske podobe kanadske zgodovine. Potrebujemo močan etnični tisk, ki bo nudil kulturno bogastvo in raznoličnost minenj v državi, kjer je lastništvo obveščevalnih sredstev osredotočeno v premajhnem številu oseb. Ohranitev materinega jezika je važen činitelj v intelektualnem razvoju. Več bo treba nuditi v obliki pomožnih učil in neposredni ter posredni podpori kulturnim enotam samim. CBC ter druge ustanove kot National Film Board naj bi dodelile večji delež svojih sredstev programom večkulturnosti. Več denarja za te namene bo pomenilo manj denarja za druge programe, ne bo pa pomenilo manj denarja za večkulturnost.

I am pleased to extend greetings to all those participating in the Second Canadian Conference on Multiculturalism.

It is Canada's good fortune that her people have come, and will continue to come, from many countries, bringing their traditions and values with them. As much as possible, we wish to preserve the rich cultural diversity brought to Canada in this way, and to encourage Canadians to share and prize this cultural richness both for the sense of individual identity it creates and the understanding and unity it builds.

The government is as committed to multiculturalism today as it was when this policy was announced. Through this policy we will continue to assist all Canadian cultural groups with the desire and capacity to grow and contribute to Canada. We will help them overcome cultural barriers to full participation in society, promote creative encounters and interchange among these groups, and assist immigrants in acquiring an official language.

As you gather to discuss "Multiculturalism as State Policy", please accept my best wishes for a successful meeting and productive deliberations.

Ottawa, 1976.
Pierre Elliott Trudeau

DVE OBSEŽNI ŠTUDIJI

Federalna vlada je financirala dve obsežni študiji, katerih prva je bila že objavljena, drugo pa so bili glavni rezultati dru-

ge prvič sporočeni javnosti na tej konferenci. O obeh bomo poročali podrobneje v eni poznejših številkih.

(Dalje na strani 2.)

slovenska DRŽAVA

FOR A FREE SLOVENIA

Description rates \$4.00 per year: 30¢ per copy
Advertising 1 column x 1" \$2.80Published monthly by
Slovenian National Federation of Canada
646, Euclid Ave., Toronto 4.Member of C.E.P.F.
SLOVENSKA DRŽAVA izhaja prvaka v mesecu.

Letna naročnina znaša: Za ZDA in Kanado 4 \$, za Argentino 250 pezov, za Brazilijo 60 kruzeirov, za Anglijo 20 šillingov, za Avstrijo 35 šillingov, za Avstralijo 2.50 avstr. L., za Italijo in Trst 800 lir, za Francijo 600 frankov.

Za podpisane članke odgovarja pisec. Ni nujno, da bi se avtorjeva naziranja morala skladati v celoti z mišljenjem uredništva in izdajatelja.

MED SLOVENCİ

Toronto

• Redni 23. občni zbor Hranilnice in posojilnice J.E. Kreka. 8. februarja je bil v dvorani Marije Pomagaj na 609 Manning Ave. 23. redni občni zbor Hranilnice in posojilnice Janeza E. Kreka.

Preko 250 članov je napolnilo dvorano in poslušalo poročila odbornikov. Uspeh hranilnice se je pokazal v številkah. Obresina mera na hranilne vloge 91%. Denarnega prometa pa je bilo preko 12 milijonov.

V podrobnem poročilu se vidi, da so bili obratni stroški posojilnice le malo večji kot 12% od celotnih dohodkov. Lahko rečem da je to rekord, ki ga ne doseže nobena druga kreditna zveza. K temu je pripomogla poštvalnost odborov in vestno delo blagajnika in pomočnikov.

Zaupanje članov v hranilnico pa se vidi v vlogah, ki so narastle za 25% od tri na štiri milijone.

Pri volitvah so člani predlagali, da bi g. dr. Habjan, g. Mihevc in g. Zakrajšek še dalje služili v dobrobit hranilnice in predlagani so to sprejeli.

Pri izpremembi pravil so sklenili, da se vsota hipotekarnih posojil zviša od 25 na 30 tisoč dolarjev in osebna posojila od 5 na 7 tisoč dolarjev.

Občni zbor se je zaključil v prijetnem razpoloženju zaupanja in zadovoljstva po vestnem delu.

• S.A.V.A. organizacija slovenskih dijakov v Kanadi je pozivila svoje delo. Po daljšem presledku so imeli sestanek v začetku februarja, kjer so delali načrte za svoje delo. Čestitam!

PO DRUGI KONFERENCI...

(nadaljevanje s prve strani)

ETNIČNOST JE TRENUTNO NAJMOČNEJŠA SILA NA SVETU

Na popoldanskem zborovanju je govoril prof. Michael Novak, avtor znane knjige o etničnih skupinah v ZDA "The Unmeltable Ethnics".

Prof. Novak vidi v etničnosti najmočnejšo silo sodobnosti ne samo zaradi tega, ker se pavalja nova pomlad narodnosti tako v novih političnih tvorbah kot tudi v ustaljenih družbah (Skoti v Angliji, itd.). Kot momente, ki igrajo pri tem važno vlogo, je omenil:

1. Etničnost je vedno zvezana z oblastjo — treba je odpraviti diskriminacijo, da se bo mogla uveljaviti enakopravnost.

2. Svet je danes podvržen silam, ki hočejo vse izenačiti — protitež mora nuditi etnična raznolikost.

3. Ljudje so razočarani nad sodobnostjo, ki ni izpolnila obljub. Opaža se odpor proti modernizaciji. Ljudje spoznavajo, da živira njihova identiteta iz povezanosti s preteklostjo.

4. Ljudje iščejo lastno zgodovino (njegove študije so pokazale, da 80% moških, ki imajo brado, posnema slog prednikov, čeprav jih niso nikdar videli). Kulturo ogrožajo rockandrollophoni (kapitalizem je začel s kalvinizmom in končuje v hedonizmu). Vse izenačujoča kultura ubija duha.

5. Danes se nič več ne primeri na svetu, kar ne bi zadelo tudi naših družin. Zivimo v planetarni kulturi. Severna Amerika je živčni sestav sveta — zato mora ohraniti mnogolichnost ne samo zase, ampak tudi za ves svet. Pokazati mora z zgleodom, da je možno živeti civilizirano življenje tudi v mnogolichnosti.

DELOVNA KONFERENCA

Kot je možno razvideti iz tega kratkega poročila, je bila konferenca res delovna konferenca, ki je zaposlovala ude-

ležve v Marquetu je podala poročilo o sedanjem stanju procesa za Baragovo beatifikacijo. Povabila nas je tudi na Baragov dan, ki bo letos 29. avg. v Marquette, Mich. Izrazila je celo željo, da bi rada slišala naš slovenski pevski zbor ob tej priliki. Po kazanju filma je v razgovoru padlo več zanimivih predlogov, o katerih bo razpravljala odbor Baragove zveze v Chicagu. Gotovo je, da bo za Baragov dan v Marquette peljal poseben bus iz Chicaga, če ne celo dva.

• Naša slovenska mladina v okvirju sobotne slovenske šole je kaj živahna v svojem delu. Zelo delavna je plesna skupina v okvirju SARC. V soboto 31. jan. so priredili smučarski izlet nedaleč od Pell Lake v Wisc. kjer imajo mnogi Slovenci svoje letne hišice. Kakih 40 jih je bilo. Celo starejši so se jim pridružili. Bil je, tako so mi rekli, prav lepo.

• Osnovano se je novo slovensko društvo "Klub Slovenija", katerega namen je kupiti primerno zemljišče, kjer bi se v poletju slovenska mladina zabavala in gojila slovensko družabnost. Predsednik je g. Milan Pecharič.

Lenin in Dostojevski o pomenu denarja

Pri proslavi 125 letnice nemških kreditnih zadrug je omenil predsednik državne zveze nemških ljudskih (Schulze-Delitzsch) in Raiffeisenovih bank dr. Horst Baumann, da si prizadevajo zadrugniki ohraniti stalno vrednost denarja. Opozoril je poslušalce, naj ne podcenjujejo Lenina, ki je rekel: "Kdor hoče razbiti buržujski svet, naj razbije najprej njihov denar" in naj se raje drže Dostojevskijeve izjave: "Dobra valuta pomeni svobodno".

PRVE TEŽAVE MARIBORSKE UNIVERZE: FEVDALNI ODNOSI

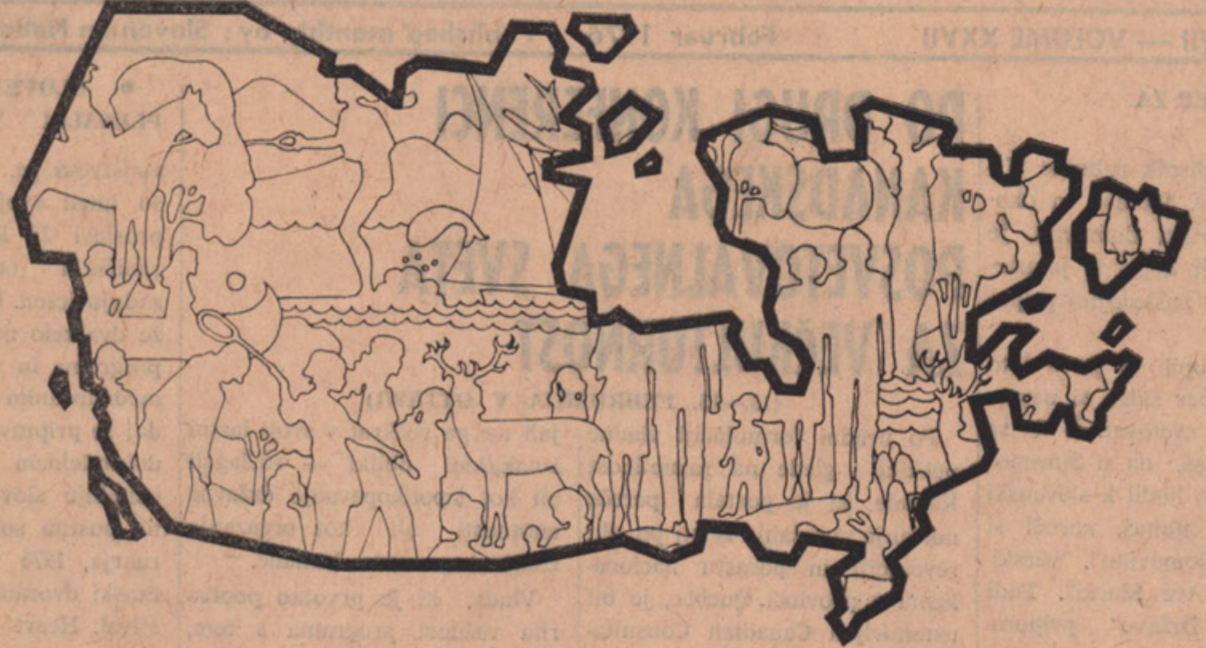
V Mariboru so konec decembra imeli javno razpravo, na kateri so premlevali slamo za peto sejo Centralnega komiteja ZK Slovenije. Zastopniki Visoke tehniške šole v Mariboru so na tej seji podčrtali — kot beremo v DELU — "da je od začetne revolucionarnosti mariborske univerze marsikaj zbledelo. Srečujejo se s snobističnimi, malomeščanskimi in podobnimi stremelji. Opozorili so, da ne smejo dovoliti, da bi na tako mladi šoli vladali fevdalni odnosi, zato morajo biti visokošolski učitelji moratno neoporečni". (V besednjaku sedanjega socialističnega diktature v Sloveniji pomeni "moralna neoporečnost" čisti, nepokvarjeni komunizem).

ležen od zgodnjega jutra do poznega večera. Upati je, da so doprinesla predavanja kot tudi debata nekaj k razčiščenju nejasnosti in večkrat skoraj hotenih iznakaženj pojma in programa večkulturnosti. Glavno delo je seveda še v bodočnosti — seznaniti večino Kanadčanov s programom saminih odpraviti zlasti pri Francozih predsojke, ki so v veliki meri samo v njihovih predstavah.

Med udeleženci konference so bili Peter Čekuta kot član CCCM, Vladimir Mauko kot državni predsednik društva etničnega tiska in Rudolf Čuješ kot član Sveta za kanadske etnične študije.

Rudolf Čuješ

ODKRIJTE LETOS VEČ O VAŠI DOMOVINI

Vaša domovina čaka vašega raziskovanja. Mirna jezera in čudovite reke; neoskrbeni gozdovi in kvišku kipeče gore; moderna mesta ki izražajo živost rasteče države; tih trgi in vasi, kjer življenje bolj mirno poteka. Vživite se v njih kulturo njihove tradicije in njihovo zgodovino — počutite se zras kot doma.

Kamorkoli greste Vas bodo prijazni in gostoljubni ljude toplo sprejeli.

Vaš potovalni zastopnik ali potovalna agencija vam bo pomagala načrtovati vaše osebno potovanje raziskovanja in vam bo nasvetovala o krajih, katere naj bi obiskali in kaj naj si še ogledate v njihovih okolich ali v bolj oddaljenih točkah. Pozanimajte se o različnih načinih na katere si lahko Kanado ogledate, vključno razne ture in druge organizirane potovalne izlete.

Canada

Canadian Government
Office of TourismOffice de tourisme
du Canada

MEDNARODNI EVHARISTIČNI KONGRES IN SLOVENCİ

V Philadelphiji so v teku velike priprave za Mednarodni Evharistični Kongres, ki bo tam letos od 1. avgusta do 8. avgusta.

Objavljen je bil program raznih prireditvev za vsak dan Kongresa. Glavne teme bodo: Evharistija in hrepenenje; po Bogu, za kruhom, po svobodi in pravici, za Duhom, po resnici, za medsebojno sporazumevanje ter hrepenenje po miru.

Napovedano je, da se bo zaključnih slovesnosti udeležil tudi papež Javel VI in nad četrt milijona vernikov.

V soboto 7. avgusta je na programu Dan ljudstev sveta, ko bo 19 narodnosti v svojih jezikih imelo svojo mašo kot del sodelovanja vseh ljudstev sveta na Evharističnem kongresu. Dozdaj so bile izbrane sledeče narodnosti: Ukrajinci, Litvanci, Slovaki, Portugalski, Irski, Španci, Poljaki, Korejci, Madžari, Francozi, Filipinci, Italijani, Kitajci, Hrvti in Nemci.

Ob tej izbiri so Slovenci lahko upravičeno razočarani in se sprašujemo zakaj tudi Slovenci nimamo svoje svete maše in s tem potrdimo svojo vlogo pri širjenju krščanstva v Ameriki in v svetu. Redki so namreč narodi, ki bi po svojem številnem razmerju z večjimi narodi toliko doprinesli razvoju in širjenju katoliške vere v Severni Ameriki, kot so slovenski misijonarji dosegli v prostrani ameriški zemlji. Ze leta 1657 je stopil na ameriška tla prvi znani slovenski misijonar Marko Anton Kapus. In potrdil predsojke, ki so v veliki meri samo v njihovih predstavah.

Med udeleženci konference so bili Peter Čekuta kot član CCCM, Vladimir Mauko kot državni predsednik društva etničnega tiska in Rudolf Čuješ kot član Sveta za kanadske etnične študije.

Mrak, Baragov naslednik v Marquetu, Ivan Vrtin, tretji slovenski škof v Marquetu, Jakob Torbec, škof v St. Cloud-u, Minn., Janez Stariha, škof v Lead-u, Južna Dakota. In še koliko misijonarjev je majhen slovenski narod dal Ameriki za širjenje katoliške vere! Franc Pirč, Janez Čebulj, Lovrenc Lavtižar, msgr. Jožef Buh, in še stotine poštvalnih duhovnikov vse do sedanjega časa.

Pred več kot sto leti so Slovenci naseljenci v Amiriki že začeli postavljati svoje župnijske cerkve. Ni večje slovenske naselbine v Ameriki, kjer si Slovenci niso postavili svoje cerkve, da so v njej v svojem jeziku mogli nadaljevati čiščenje Boga, kakor so se naučili v svoji rojstni domovini.

Evharistični kongres v Philadelphiji bi bil za Slovence tudi mogoča priložnost, da povzdignemo pred svetovno katoliško javnostjo svojo molitev za beatifikacijo škofa Friderika Baraga svetniškega misijonarja na ameriškem kontinentu.

Letos, 15. avgusta bo peta obletnica blagoslovitve slovenske kapele v Narodnem svetišču v Washingtonu. To je bila mogočna manifestacija slovenskega krščanstva v ameriški prestonici. Na njo so prihili veliki skupini celo naši rojaki iz domovine. Ali ne bi bilo mogoče ponoviti take manifestacije — a, se v večji obliki — na svetovnem Evharističnem Kongresu v Philadelphiji? Tudi nedavni Baragov dan v Clevelandu je potrdil možnost organiziranja večjih verskih nastopov v današnjih razmerah. Mnenja smo, da so za to v prvi vrsti poklicani župniki slovenskih fara po Ameriki ter duhov-

VIDMARJEVI SPISI

Ob osemdesetletnici Josipa Vidmarja je mariborska založba Obzorja izdala v petih knjigah Izbrano delo, ki ga je uredil Josip Vidmar sam. Prva knjiga prinaša kritike in eseje iz slovenske literature, druga je posvečena polemikam v časovnem razdobju 1928 do 1973, v njej je ponatisnjeno Vidmarjevo predvojno delo Kulturni problem slovenstva tretja knjiga obnavlja esejskiko, četrta

ni voditelj katoliških organizacij, posebno največje Ameriško-slovenske katoliške jednote. Pa tudi Zveza slovenskih duhovnikov bi mogla veliko pomagati. Ker ni veliko časa, je hitra akcija nujno potrebna, drugače bomo spet zamudili veliko priliko.

Letošnjega Evharističnega kongresa se bo poleg tisočev Američanov udeležilo tudi mnogo tujcev z vsega sveta, ki bodo za letošnje počitnice prišli v Ameriko na praznovanje 200 letnice Združenih držav. Če bo na letošnji Evharistični Kongres mogla priti tudi skupina vernikov iz Slovenije, ni znano; pač pa se bodo Slovenci iz Korške in Primorske pridružili raznim skupinam iz Avstrije in Italije. Ti bodo še posebej težko razumeli, kako se je moglo zgoditi, da so ne Mednarodnem Evharističnem Kongresu v Ameriki mnogi narodi imeli verske slovesnosti tudi v svojem jeziku, toda Slovenci, ki imamo tako močno katoliško tradicijo, pa ne.

Apeliramo na odgovorno osebo in organizacije, da ukrenejo vse potrebno, dokler je še čas!

vebuje Dramaturške zapiske, peta knjiga pa prinaša Vidmarjeva razmišljanja. Ob izidu Izbranih del je Vidmar povedal, da bi mogla izti še šteta knjiga, v kateri bi bili natisnjeni njegovi politični govori in članki, da pa se je odločil, "da se tej knjigi odreče". Ob tem so v slovenskih literarnih krogih nastala razna ugibanja, da se je Vidmar odpovedal svoji "politični knjigi" zato, ker bi knjiga vrgla senco na vse ostalo njegovo delo. Stevilni izobraženci namreč pripisujejo precejšnjo veljavo Vidmarju kot estetiku, kot političnemu delavcu pa mu ne pripisujejo prav nobenega pomena. Ob raznih polemikah je bilo v slovenskem tisku moč najti za Vidmarja oznako "siva eminenca", v zasebnih krogih — v zlasti ob nedavnih razkritjih Edvarda Kočbeka in Vidmarjevi ponizovalni polemiki z nemškim Nobelovcem Bochlom — pa še "politični pritlikavec". Na tiskovni konferenci ob izidu Izbranih del je namreč Vidmar sam dejal: "V teh petih knjigah je malone vsa zgodba mojega umskega življenja; poskus obseči vse, kar je bistvenega slo skozi moje misli". Ali je Vidmar s tem hotel nakazati, da gradivo za šesto — politično — knjigo (ki je neželji) ni slo skozi njegovo glavo?

• The Language Centre Torontskosrednje knjižnice nudijo obiskovalcem knjige v 60 jezikih (učne pripomočke ima celo v 130 jezikih). Stevilo knjig je doseglo lepo višino 52.000 izvodov. Knjige si je možno izposoditi tudi preko krajevnih javnih knjižnic.

• Hrvatski list Hrvatski glas, ki izhaja v Winnipegu, je slavil lani 45 letnico svoje izhajanja.

VLOGA ŠPORTA 'V SVOBODI'

V Velenju so slovesno proslavili 30 let "telesne kulture v svobodi". Kot slavnostni govornik je nastopil Mitja Ribičič, ki je poveljeval vlogo športnikov v Osvobodilni fronti, razvoju socializma in pridobitvah revolucije. "Športniki morajo biti v prvih vrstah borcev za socializem" je izjavil Ribičič in nadaljeval:

"Tako je danes in tako je bilo tudi v času najhujših preizkušenj, ko je bila velika, večina športnikov na strani napredka in komunistične partije, v vrstah Osvobodilne fronte slovenskega naroda in v partizanskih enotah..."

Leta 1941 je delo bivših telesnovzgojnih organizacij zamrlo, zato ker je vodstvo Osvobodilne fronte, v katerem so bili tudi predstavniki sokolske organizacije, razglasilo kulturni molk. Zato pa so se v partizanih in na osvobojenem ozemlju rojevali zametki nove telesne vzgoje.

Ribičič je nato posegal v svojo preteklost. "Tudi sam sem se pred vojno ukvarjal s športom in vsa štiri leta borbe sem srečeval svoje prijatelje — športnike in znana imena iz športa pri ilegalnem delu v Ljubljani, v podzemnih tiskarnah, med kurirji, tehniki, vodoci in partizani". Nato je Mitja začel ponovno premljavati že tolikokrat premetle otrobe, katerim pa je tokrat primestal nekaj novih "herojskih" pravljič:

"Danes mi je skorajda nerazumljivo, od kod taka moč, da smo jeseni 1942. lahko vzdržali 26 urni partizanski marš od gorenske Jelovice prek Dobrče planine in grebena Košute na Koroško vse do Logarske doline, ko smo se ob nenehnih spopadih prebijali brez hrane skozi številne zasede; da smo lahko zmagali v jurišu za življenje ali smrti na Dobrovljah, ko je bilo od hitrosti proboja odvisno življenje celotnega savinjskega bataljona II. grupe odredov; da smo mogli v sklenjeni verigi rok in teles prebresti razdivjano Savo pri Senozi in hitrost, moč, vzdržljivost, pri-

pravljenost za izredne napore in podvige, združena s srčnostjo in požrtvovalnostjo je ustvarila čudež partizanske zmage, zmage majhnega naroda nad okupatorskimi in kvizlinškimi vojskami, ki so z vseh evropskih boljše prišle na našo zemljo, da bi uničile partizansko vojsko. Ta misel me spremlja ne le v spominih, pač pa tudi kadarkoli si zastavljam vprašanje o družbenem pomenu športa in telesne kulture danes".

Svoj govor v Velenju je Ribičič zaključil: "Na koncu naj opozorim še na nekaj: 'Jugoslavija je edina socialistična država na svetu z odprtim družbenim sistemom... V sodobnem svetu smo si priborili veliki ugled zato, ker smo v prvih vrstah borbe za nove odnose med narodi in ljudmi proti rasni diskriminaciji in vsakemu izkoriščanju, za bratstvo med narodi, za varstvo narodnih manjšin, za sožitje in sodelovanje ne glede na velikost narodov, ne glede na raso, vero, jezik in barvo kože. Zato je vsak nastop slehernega našega športnika v svetu ne glede na njegove zmožnosti in možnosti tudi svoje vrste moralno poslanstvo, ki naj uveljavlja naše jugoslovske poglede na svet... Vsak naš športnik predstavlja s svojim nastopom, borbenostjo in športnim vedenjem Jugoslavijo in našo slovensko republiko, vsak je v nekem smislu nadaljeval svetle partizanske tradicije, kot spričevala naše hrabrosti v osvobodilnem boju in predstavnik samoupravne demokracije kot potrdila naše naprednosti in humanosti".

S tem govorom na proslavi 30 letnice telesne kulture "v svobodi" je Mitja Ribičič ponovno potrdil, da je resen kandidat za Nobelovo nagrado za politično propagando, saj je njegov govor primeren zgolj za upokojene partizane kot pa za slovenske športnike, ki dobro poznajo po vsem svetu veljavno pravilo "Ne mešaj športa s politiko!"

BODIMO PONOSNI, DA SMO SLOVENC

DR. J. PLANINŠIČ

Ob zaključku drugega in začetku tretjega stoletja Združenih Držav bodo vse mogoče narodnosti skušale prikazati in dokazati njih doprinos k vsestranskemu ameriškemu napredku v kulturnem, gospodarskem in tehničnem pogledu.

Zelo važno je, kdo bo to izredno važno nalogo izpolnil v imenu Slovencev. Ali bodo izvedli uradni predstavniki jugoslovanskega režima, ki je proti-slovenski in proti-katoliški, ter načrtno ali ignorantsko predstavili višek slovenske kulture v polkah in kranjskih klobasah; ali pa bodo slovenski doprinos k ameriškemu napredku prikazale skupine in organizacije ljudi, ki jim je svoboda, slovenstvo in katolištvo tako globoko zakoreninjeno, da so za te nemiljive vrednote tudi pripravljeni dati svoja življenja.

Treba bi bilo prikazati ameriški javnosti ta edinstveni narod pod Triglavom, ki je skozi petnajst stoletij na najbolj izpostavljenem križišču Evrope povezoval Sever z Jugom, Zapad z Vzhodom in katerega zgodovina je ena sama neprestana borba za obstanek proti močnejšim, po naši, s krvjo in solzami prepojeni zemlji lačnim sosedom, ki so nas hoteli pomesti, potalijati, pomadžariti in proti jugoslovskim diktatorjem, ki so nas hoteli posrbiti in v današnji brez-nični Jugoslaviji celo razkristjaniti.

Je to eden izmed dejanskih čudežev, da je naš mali narod na tako izpostavljenem ozemlju, ki se po pravici imenuje Evropski kolodvor, obstal in se ni potujčil ter je njegova volja po svobodi in samostojnosti danes močnejša kot kadarkoli poprej.

po dvoranah odmevajo slovenske pesmi, spremljane od številnih harmonikarjev pozno v noč... Je to začetek nove dobe med ameriškimi Slovenci, ki se več ne sramujejo, ampak so ponosni na svojo prvotno domovino! Je to obnova Slovenskih taborov na ameriškem kontinentu...

Člani teh tečajev mi med drugim stavljajo tudi vprašanja od kod izraz "Granish", kot Slovencev ponekod imenujejo, in kaj ta izraz v resnici pomeni.

Izrazi "Granish", "Krainish" in podobni so v vsakodnevni govornici predvsem v zapadnem delu Pennsylvanije, a se najdejo tudi v drugih delih Združenih Držav.

Čim so ti izrazi enkrat zakoreninjeni v ljudski mentaliteti, jih ni tako lahko izkoreniniti. Izraz "Granish" je prišel v rabo koncem prejšnjega in začetkom tega stoletja, ko je predvsem iz gospodarskih razlogov mnogo Slovencev zapuščalo svojo rodno grudo ter šlo "s trebuhom za kruhom".

Ti izrazi imajo brez dvoma svoj izvor v besedi "Kranjska", to je centralni del Slovenije, znan tudi kot Carniola. Pod starim avstrijskim sistemom, kazarstva del smo bili tudi Slovenci, če je bila Slovenija razdeljena na Stajersko, Gorenjsko, Dolenjsko, Notranjsko in Primorsko. Teda v vsakdanji rabi je prevladoval izraz Kranjska in od tod tudi ime "Krainish" in "Granish. Samo par primerov: "...Kranjski v obupu zapustil si svet..." (Prešeren: V spomin Andreja Smoleta)

"Smo poštene me Kranjice, vsak sleparček ni za nas; me pa hoćno bit ženice, ljubce ne za kratke čač." (Prešeren: Od železne ceste)

"Vremena bodo Kranjcem se zjasnila..." itd.

(Pravtako je izraz "Kranjske", ne pa "Slovenske" klobase splošno rzišrjen doma in širom sveta).

Beseda "Kranjska" kot prirednik se je uradno uporabljala že leta 1894, ko je bila ustanovljena Kranjska Slovenska Katoliška Jednota (K.S.K.J.) v naspertju s Slovensko Narodno Podporno Jednoto, (S.N.P.J.), kjer je izključno v rabi le beseda "Slovenska", ne pa "Kranjska".

Iz tega je razvidno, da je bila naša narodna identiteta že izza časa naših prvih naseljencev napačno predstavljena.

Imena "Krainish" ne najdemo samo v Pennsylvaniji, ampak se bleste na slovenskih klubih širom Amerike in verjetno tudi drugod, kjer je slovensko zavedni delavec in inteligent doprinesel svoj "levji delez" k ameriški sodobnejši, v resnici pa pomemni tak načrt velik korak nazaj. Založba med ostalim napoveduje tudi izid antologije Umetna črnska lirika, ki naj bi bila neke vrste "literatura tretjega sveta", ker po mariborskih informacijah "črnski pesniki v ZDA niso upoštevani".

Po dve ali triurnem študiju davno izdala 450 strani obsežno Antologijo hrvaške poezije od prvih začetkov v 12. stoletju do najmlajših hrvaških pesnikov današnjih dni. V Zagrebu pa je izšla Antologija slovenske poezije, v nakladi 10.000 izvodov. Cankarjeva založba je dalje izdala zbrane pesmi in prozo Cenetna Vipotnika "Zemlje zeleni spomin" ter novo pesniko zbirko Jožeta Udoviča "Darovi". CZ je nedavno proslavila 30 letnico svojega delovanja. V tem razdobju je založba izdala 2031 knjig v skupni nakladi 11,5 milijona izvodov.

* Mariborska založba Obzorja je objavila svoj program za leto 76, ki zajema — med drugim — 13 leposlovnih del, 5 pesniških zbir, 4 prozna dela in 4 drame. Značilno je, da je založba v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšala program leposlovja na račun družboslovne to je politične literature s trditvijo, "da je tak delovni načrt bolj uravnotežen in skladnejši z družbenimi potrebami, pa tudi

predvsem na Koroškem in Primorskem, mnogi pa tudi po vseh ostalih kontinentih kot izseljenci ali pa začasnimi delavci.

Zaradi vestnega dela in poslušnosti so ti slovenski izseljenci bili vedno zelo cenjeni in kot taki tudi odlični predstavniki našega naroda v tujih deželah. Zato je važno, da jih svet pozna kot Slovence, ne pa kot "Stara Avstrija". Nekateri Old-timers jo še danes tako imenujejo.

Četrtna slovenskega naroda živi izven jugoslovskih meja,

Dr. Planinšič z nekaterimi člani in organizatorji tečaja za slovenski jezik ter njegovo...

skemu "Narodu narodov" in ta slovenski doprinos je proporcionalno brez dvoma večji od doprinosu kateregakoli drugega naroda.

Ker je bila Slovenija pred prvo svetovno vojno del Avstrije, so Slovenci v Ameriki bili znani kot Avstrijci. Slovenska naselbina okrog Sv. Stefana v Chicagu je bila dolgo znana kot "Stara Avstrija". Nekateri Old-timers jo še danes tako imenujejo.

Četrtna slovenskega naroda živi izven jugoslovskih meja,

predvsem v Ameriki in drugih kontinentih je popularizacija slovenskega jezika in vzbujanje slovenske narodne in državne zavesti, osnovane na bogati slovenski kulturni in politični preteklosti, istočasno pa tudi podajanje objektivnih informacij o resničnem položaju in dogajanju v domovini.

Frank Valenčič, Stan Repos, Raymond Year's Party in Darryl Valenčič igrajo gostom in članom slovenskih tečajev ob priliki "New...

KULTURA

* Slovenski literarni leksikon

Državna založba Sloveniji pripravlja v sodelovanju z Institucij za slovensko literaturo in Akademijo znanosti in umetnosti izid prvih snopičev "Slovenskega literarnega leksikona", pomembnega dela, ki bo v celoti sestavljalo okrog 32 zvezkov. Leksikon bo zajel vsa poglavna vprašanja iz posebne in splošne literarne teorije, obranaval pa bo tudi vprašanja teorije umetnosti, primerjalne literature, razmerja med filozofijo in literarno teorijo, sociologijo in literaturo. Leksikon bo izhajal postopoma v samostojnih zvezkih.

Ista založba bo letos izdala tudi tretjo knjigo Krajevnega leksikona Slovenije, štiri knjige iz ciklusa "Zgodovina slovenskega naroda" ter zaključne knjige Zbranih del Ivana Cankarja. DZS napoveduje tudi izid nove knjige Edvarda Kardelja "Prelomnice 1934-1948", Avgusta Laha "Družbeni razvoj Slovenije", Franceta Klopčiča "Presečišča novejših zgodovine" in Lojzeta Umeta "Koroško vprašanje".

Državna založba Slovenije je slovesno proslavila 30-letnico delovanja. V tem razdobju je izdala 4.567 novitet in skupni nakladi 27 milijonov 51.500 izvodov. Med največje prispevke te založbe slovenski kulturi lahko uvrstimo monumentalna dela: Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev, Slovar slovenskega knjižnega jezika, Slovenski pravopis, slovarji

raznih jezikov, številni učbeniki, med vrsto prevodov pa kompletna dela Shakespeara. Založba zaposluje 385 oseb in ima po Sloveniji 21 svojih knjižarn.

* Bibliografija o Mariboru. Univerzitetna knjižnica v Mariboru je izdala prvi snopič Bibliografije o Mariboru, ki obsega monografije o tem mestu od leta 1753 — to je od najstarejših tiskov o Mariboru — do konca 1975, torej 220 letno obdobje. Delo, ki ga je pripravil prof. Vajsa Strle, je temelj za vsa nadaljna raziskovanja zgodovine Maribora. Napovedani so še trije snopiči.

* Radijske igre na kasetah. RTV Ljubljana je začela izdati otroške radijske igre na kasetah, kar pomeni tovrstno novost na evropskem trgu. Izšlo so štiri otroške radijske igre pisateljev Milčinskega, Puntarja, Marina in Grafenauerja. Za letošnje napovedane šest radijskih iger. S posnetki na kasete bodo približali otroške igre otrokom tistih področij, v katerih je sprejem radijskih valov slab in pa tudi otrokom izseljencev po svetu, kajti ob poslušanju otroških iger je učenje ali obnavljanje slovenskega jezika monogo hitreje in lažje. Vzgojnega pomena te vrste učnih pripomočkov ni mogoče zanikati, dokler ne bodo na kasetah ponujali "herojskih" zgodbic raznih "kurirčkov, pionirčkov" in drugo partizansko navlako. * Cankarjeva založba je ne-

LJUDSKE TEŽAVE LAHKO POSTANEJO RESNE TEŽAVE

ONTARIO HOČE TE ISTE Z GOTOVIMI SREDSTVI ŽE V NAPREJ RAZREŠITI

Nedolgo tega so bili podzeti koraki za skupno indijanskih otrok, da so lahko obiskovali šolo v severnem Ontarijskem trgu. Šolski upravitelj v tem trgu je vedel, da so učenci njegove šole večkrat delali težave tem indijanskim otrokom. Da bi to zavrl, je poklical svetovalca odbora za človečanske pravice s prošnjo, naj govori z učenci njegove šole. Svetovalce je povprašal učence, če se je katerikoli od njih kdaj preselil v kako novo šolo in ali so kaj mislili nato, da se bodo v novi šoli počutili kot tuji. Na ta način jim je pomagal razumeti, kako so se počutili indijanski otroci, ko so prili. Na ta način se je vraščanje ("Integration") izvedlo dokaj gladko.

Občestveno posvetovanje je ena glavnih vlog Ontarijskega odbora za človečanske pravice. Imamo seminarje in razgovore s policijo v okrajih, kjer obstajajo zapreke za medsebojno občevanje med njihovimi skupinami, da tako izsravnajo napetosti in poveseljemo se sesankov priseljenec in tukaj rojenih članov manjših skupin in jim razložimo njihove pravice po zakonodaji in njihove odgovornosti kot državljanji te province.

Pomagamo priti ljudem v stik z lokalnim agencijami kot so skupine sola in dom, občestvene in vladne agencije, cerkve, ki so pripravljene pomagati, a mnogi ljudje niti ne vedo, da obstajajo. Kjerkoli obstoja težava grajena na rasi, jeziku barvi, ali veri, je Odbor za človečanske pravice pripravljen voditi razgovor in vzpodbujati ljudi k razvoju

- HAMILTON 1 West Avenue South Postal Zone: L8N 2R9 Telephone: 527-2951
 - SAULT STE. MARIE 125 Brock Street Postal Zone: P6A 3B6 Telephone: 949-3331
 - KENORA 808 Robertson Street Postal Zone: P9N 1X9 Telephone: 468-3128
 - SUDBURY 1538 LaSalle Boulevard Postal Zone: P3A 1Z7 Telephone: 586-3071
 - KITCHENER 824 King Street West Postal Zone: N2G 1G1 Telephone: 744-7308
 - THUNDER BAY 435 James St. South Postal Zone: P7E 6E3 Telephone: 475-1693
 - LONDON 560 Wellington Street Postal Zone: N6A 3R4 Telephone: 438-6141
 - TORONTO 400 University Avenue Postal Zone: M7A 1T7 Telephone: 965-6841
 - OTTAWA 2197 Riverside Drive Postal Zone: K1H 7X3 Telephone: 731-2415
 - WINDSOR 500 Ouellette Avenue Postal Zone: N9A 1B3 Telephone: 256-3611
- Ontario Human Rights Commission
Ministry of Labour
Bette Stephenson, M.D., Minister

Dobili smo s prošnjo za objavo:

ZAHVALA DAROVALCEM ZA SLOVENSKI SPOMINSKI KRIŽ V MIDLANDU.

Za 30-letnico Vetrinjske tragedije in pomora 12-tisočev in več iz Koroške vrnenih protikomunističnih borcev, so torontski Slovenci postavili v Midlandu lep spominski križ, po zamisli g. Vilka Čekuta, in s prostovoljnim delom preživelih protikomunističnih borcev ki so soboto za soboto prihajali v Midland in opravljali težako delo, da se je ta lepa zamisel uresničila. Da pa se je spominski križ postavil, pa gre seveda predvsem zahvala številnim darovalcem, ki so z veliko dazeljivostjo našo zamisel podprli in finančno k tako lepo uspelemu podvigu pripomogli. Naslednjim ljudem smo iz srca hvaležni, da so po tridesetih letih emigracije še ohranili svež spomin na svoje nekdanje soborce, prijatelje, znanke, sorodnike in domače, da so s svojimi velikodušnimi darovi pomagali postaviti vsem slovenskim narodnim mučencem dostojen in veličasten spomenik v tujini. Ta spomenik — znamenje križa, simbol trpljenja in zveličanja — bo odslej naprej zbirališe kanadskih Slovencev ob vsakotnem romanju v Midlandu.

Ce vaše ime morda ni pravilno zapisano, ali če zasledite kakršnokoli drugo pomoto v seznamu darovalcev, nam prosim blagohotno oprostite. Vesele bomo, če nam boste te pomankljivosti sporočila, da jih bomo lahko popravili in vsem darovalcem zares zadostili za njihovo ljubezen in velikodušnost.

V bližnji bodočnost bomo objavili tudi vse stroške v zvezi s postavitvijo spominskega križa in načrte, ki jih še imamo za urejevanje in vzdrževanje tega spominskega znamenja v Midlandu.

Za zdaj pa še enkrat vsem in vsakemu posebej prav lep bogolaj za velikodušno pomoč pri ustanavljanju spominskega znamenja, ki naj nas druži v ljubozni do naših pobitih in pomorjenih bratov in sester, in ki naj ostane središče naše aktivnosti in naše narodne samobitnosti in smotnosti.

Za Pripravljajni odbor za Spominski križ,

Otmars Mauser

Za Slovenski Spominski Križ v Midlandu so darovali:

\$300.00—Hranilca in Posojilnica dr. J.E. Kreka.

\$150.00—Kavčič Ivan st.

\$100.00—Otmars Mauser in družina, Gregorčič Jože, Turk Jože, Urbanc Peter, Kastelic Janez (Victor Ave. Tor.), Platnar Janez, Suhadolc in družina, Kastelic Jože (Kaywell Court), Triglav Construction Co., Jager Janez, Jereb Jože, Svetek Anton, Dolenc Alojz, Ferkul Anton, Meglič Ignac in Pušavec Anton.

\$90.00—Kromar Karel.

\$75.00—Petrič Justina in Jarc Lado.

\$70.00—Levtstik Vinko, in N.N.

\$60.00—Hočevar Frans, Kokelj Franc, Muihč Anton, Kokelj Pavel, Adamič Anton, Zakrajšek Martin, Kušar Janez, Novak Stefan in Preželj Ciril.

....\$62.00—Azman Gabriel.

\$55.00—Skubic Anton.

\$50.00—Tratnik Janez, Marn Ivan, Mate Frank, Čekuta Vilko, Klopič Peter, Pleško Stane, Jakopin Leopold, Zakrajšek Viktor, Strah Valentin, Marentič Janez, Muihč Janez, Skubic Alojz, Perovšek Franc, Kastelic Jože St., Tratnik Aloh, Turk Franc Rev., Jaklič Jože, Novak Pavel, Gregorčič Anton, Ferkul Edi, Kramar Jernej, Skulj Jože, Pavlin Peter, Rovanešek Vid, Bajt Marijana, Genorja Angela, Slapničar Martin, Francelj Jože,

IZ PAVLIHE

Ce samoupravljavec molči, nikomu ne odgovori.

Za dvojno moralo nekateri

Ivan, Musar Anton, Gorkeš Martin, Semen Stefan, Gorkeš Jože, Božnar Milče, Stanič Karel, Tomšič Janez, Lavrič Jože, N.N., Svetin A., Muzič Franc, Simon Janez, Tominc Franc (Clev.), Sever Janez (Clev.), Obalak Anton (Clev.), Vesel Stefan (Clev.), N.N., Tekavčič Jože, Srebrnič Rafael in Božič Katarina.

\$3.00—Ramovš Franc.

\$2.00—Levtstik Janez.

zahtevajo—dvojno plačo. Ukinjamo nerentabilne obrate —nihče pa se ne spomni, da bi ukinil kakšno nerentabilno direkcijo.

Pri nas so idealni pogoji za turizem: inamo morje problemov...

Nekaterim povzročam velike težave; ne gledam na svoj jutri, ampak na njihov danes.

Humanizem vse prevečkrat postaja humorizem.

Najbolj rentabilna vlaganja so vlaganja — kumarice.

Kritiziral bi, pa kaj, ko je pri nas vse v redu ali pa bo v redu.

Obrnjeni pogovor: gobe rastejo kot črne gradnje.

Prijateljca spoznaš v resnici, sovražnika pa v sreči. Nekateri ne vidijo, da drugi ne govorijo.

Vsem, ki se učijo samo na napakah, bi morali zaračunati visoko solnino.

Nekatere plačujejo po delu, nekatere pa po imenu.

Imel je milijon napak, na žiro računu pa še več.

Ko so začeli prehajati od besed k dejanjem, se je zaslišalo močno kričanje:

Nekateri zelo dobro živijo celo od prihodnjega dela.

Niso vsi poštarji, ki prenašajo pošto.

Ni vsak čistilec, ki ga biksa.

Predlagamo, da tistim, ki nima jo kje stanovati, ostanejo kar na delovnem mestu, dokler ne bo rešen stanovanjski problem. Pa kaj potem, če so tvoji dohodki nizki, imaš pa zato visoke izdatke.

Skupna krivda je najbolj naklonjena posameznikom.

Ker že nimamo zlata, naj vsaj žulj kaj več velja.

Ze če pogledaš na cenik v gostilni, vidiš, da je v vinu resnica.

Pes laja, kadar mu stopiš na rep; človek pa tedaj, ko ga pušči pri miru.

Kmečko vprašanje je enako smreki: ne glede na starost je

vedno enako zeleno. Pri nas pa gre zdaj kar hitro: predčerašnjim sem vložil prošnjo za gradbeno dovoljenje, danes pa sem že dobil gripo.... Komolec je največkrat prednik dolgih prstov. Čeprav je bil nepismen, je marsikoga prečital. Stopili bi jim na prste, toda na žalost oni stojijo na naših. Z dviganjem cen nekaterim cena pada.

PROSIMO PORAVNAJTE NAROČNINO

uprava S.D.

Mnogokulturnost je stalna politika vlade

Odgovoren za Multikulturnost, minister John Munro daje vodila, ki naj z vrha dajo pečat mnogokulturnosti v vseh oddelkih kanadske vlade. Še posebej pa je odgovoren za mnogokulturni načrt tajništva za notranje zadeve, kakor tudi za tiste načrte zveznih kulturnih agencij, ki so določene za oživitvenje take politike.

Na oddelku državnega tajnika

Mnogokulturni program je zasnovan za pomoč in razmah kulturnega razvoja vseh kanadskih skupin, ki žele ohraniti in doprinesti svojo dediščino Kanadi. Vpostavitve naslednjih delavnosti pomagajo doseči ta cilj.

Povezava narodopisnih skupin.

Ta načrt nudi obstoječe poklicne možnosti na narodni in krajevni stopnji za pomoč skupinam pri organiziranju in obveščanju.

Načrt kanadske razpoznavnosti

Stremljenje po učvrstitvi kulturne razpoznavnosti manjšinskih skupin in povspenjevanje in razumevanje ter pripoznanje kanadske kulturne raznolikosti s pomočjo ročnih izdelkov, gledališča, narodnih festivaio in literature.

Kanadska etnična proučevanja

Vodeni po "Canadian Ethnic Studies Advisory Committee", so bili napravljeni načrti, za raziskovanja etničnih proučevanj v Kanadi. Načrt obiskujočih profesorjev in predavateljev na kanadskih univerzah je tudi voden od tega posetovalnega odbora.

Pomoč pri učenju neuradnih jezikov

Nudi denarno pomoč za razvoj in proizvodnjo učil, ki so potrebne za učenje jezika.

Nart monogokulturnih središč

Nuditi denarno pomoč prostovoljnim skupinam za organiziranje mnogokulturnih središč ("centres") v krajevnih občestvih.

Načrt za integracijo priseljencev

Pomagamo različnim skupinam, ki pomagajo priseljencem popolno sodelovati v kanadski družbi.

Načrt denarnih pomoči

Nuditi finančno podporo prostovoljnim skupinam njihovi mnogokulturni dejavnosti.

Za predstavitev vašega mnenja, ali če želite nadaljnjih informacij pišite na: Multiculturalism, P.O. Box 366, Station A, Ottawa, Ontario K1N 8Z9

V narodni filmski družbi

(In the National Film Board) Kot pomoč mnogokulturnosti je narodna filmskega družba izdelala preko 400 njihovih filmov v 19 različnih jezikih. Te lahko dobite brezplačno od urada narodne filmske družbe v naslednjih mestih. Vancouver, Winnipeg, Toronto, Montreal, Ottawa in Halifax.

V narodnem muzeju človeka

(In the National Museum of Man) Narodni muzej človeka v Ottawa hrani zgodovinske listine vseh kanadskih narodopisnih tradicij. Muzej je zbral številne kulturne dokaze, posnetke na traku, vizualne trakove in filme. Posebna pozornost je dana na prvino kot so ljudska arhitektura, hišno pohištvo, preidustrijska tehnična izdelava jedilnih izdelkov in ročna dela, stara pripovedovanja, družinsko in občestveno življenje, slavnosti in obredi. Kulturne in potovalne razstave so tudi v pripravi.

V javnih arhivih

(In the Public Archives) Narodni narodopisni arhivski načrt je izdelan, da najde in zaščiti narodopisnokulturne zapiske pred uničenjem, poškodbo in razpadanjem. Nastavljeni strokovnjakov s področja so začeli zbirati zapiske tega bogatega in važnega momenta naše dediščine s soledovanjem, narodopisno-kulturnih organizacij, zvez in posameznikov.

V narodni knjižnici

(In the National Library) Narodna knjižnica je podvzela organizacijske mnogojezične knjižne uslužnosti. Hoče dobiti knjige v narodnih jezikih, ki jih govore v Kanadi in jih hoče nuditi na razpolago preko ljudskih knjižnic, ter tako povečati v večini knjižnic zbirke knjig, ki niso tiskane v uradnih dezikih. Prva pošiljka knjig v desetih jezikih je zapustila Ottawa marca 1975. v načrtu je letno zvišati število jezikov za naslednjih pet do končne višine 70 jezikov.

Hon. John Munro
Minister Responsible
for Multiculturalism

L'hon John Munro
Minstre chargé
du multiculturalisme

ra lism
Multiculturalisme
MULTICULTURALISM
ne multiculturalism